

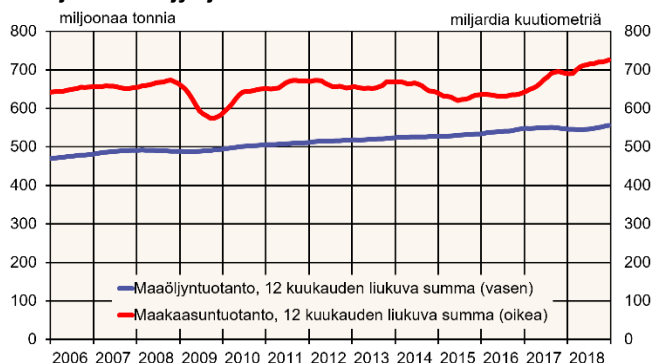
Venäjä

Venäjän hallitus julkaisi uusien kansallisten ohjelmien suuntaviivat. Presidentti Putinin toukokuussa 2018 antaman ukaasin perusteella on valmisteltu tavoitteet 12 kansalliselle ohjelmalle sekä erilliselle infrastruktuurin modernisointiohjelmalle vuosille 2019–2024. Ohjelmat jakautuvat yhteensä 69 federaatiotason projektin alle. Ohjelmien kokonaiskustannukseksi on arvioitu 26 000 mrd. ruplaa eli noin 4300 mrd. ruplaa (65 mrd. USD) vuosittain. Summa vastaa noin 4,5 % vuoden 2018 bruttokansantuotteesta. Kustannuksista 70 % suunnitellaan katettavan budjettivaroin, mutta selvää ei ole, missä määrin kyse on budjettimenojen lisäyksistä nykytasoon verrattuna.

Suurimmat ruplamääräiset panostukset on suunniteltu infrastruktuuri-ohjelman, tieliikenneohjelman ja demografia-ohjelman toteuttamiseen. Jokaisella kansallisella ohjelmalla kuuluvalla federaatiotason projektilla on omat, varsin yksityiskohtaiset tavoitteensa. Yhteensä tavoitteita ja niiden saavuttamista seuraavia mittareita on useita satoja. Osa tavoitteista on hyvinkin yksiselitteisiä (asuntolainojen keskimääräinen vuosikorko 7,9 % vuonna 2024), osa taas laajempia ja helpommin muokattavia (alle 40-vuotiaiden osuus kaikista akateemisista tutkijoista). Laajojen ohjelmien ja yksityiskohtaisten mittareiden muodostama tavoiteviidakko tekee ohjelmien ja projektien toteutumisen seurannasta vaikeaa.

Venäjä tuotti ja vei viime vuonna aiempaa enemmän öljyä ja kaasua. Vuonna 2018 Venäjällä pumpattiin ylös 556 miljoonaa tonnia raakaöljyä liittännäiskaasut mukaan lukien. Keskimääräinen päivätahti oli siten reilut 11 miljoonaa tynnyriä. Tämä on 2 % edellistä vuotta enemmän. Tuotanto kasvoi nopeasti öljyntuottajamaiden sopimien tuotannonrajoitusten kesäkuisen uudelleentulkinnan jälkeen. Päivittäinen tuotantomäärä kasvoi vuoden toisen puoliskon aikana 4 %, mutta hiipunee alkuvuonna uusien rajoitusten myötä. Maakaasua Venäjällä tuotettiin viime vuonna 725 miljardia kuutiometriä. Tämä on 5 % edellistä vuotta enemmän.

Venäjän raakaöljyn ja maakaasun tuotanto

Lähde: CDU TEK.

Valtaosa öljystä ja kaasusta pumpataan Ural-vuoriston lähettyviltä permien, nenetsien, hantien ja mansien alueilta. Kenttiä on myös Kaukoidän ja Kaukasuksen suunnilla. Viime vuonna öljystä noin kaksi kolmannesta ja kaasusta yksi kolmannes vietiin ulkomaille. Öljyn ja kaasun vientimäärät kasvoivat tuotannon kasvun mukana, ja niiden kallistumisen ansiosta niiden viennistä saadut tulot kasvoivat kolmanneksen.

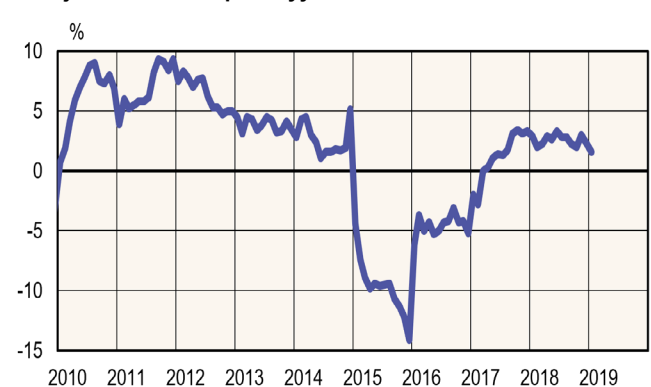
Porausalueilta kaasu kuljetetaan perinteisesti putkia pitkin eteenpäin, mutta nesteyttäminen (LNG) mahdollistaa maakaasun kuljettamisen myös merirahtina asiakkaille. Viime vuonna kaasun tuotantoa ja vientiä edisti Jamalin niemimaalla Jäämeren rannalla sijaitsevan LNG-laitoksen asettainen käynnistyminen. Vuoden lopulla jo noin 10 % ulkomaille viedystä maakaasusta kuljetettiin nesteen muodossa. Maakaasuviennin tueksi rakennetaan paraikaa putkia Kiinaan ja Saksaan. Myös uusia LNG-laitoksia on suunnitteilla.

Venäjän vähittäiskaupan myynti kasvoi vuonna 2018, mutta viime kuukausina kasvuvauhti on hidastunut. Viime vuonna vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi 2,6 % edellisvuodesta. Kasvuvauhti vaihteli vuoden mittaan, mutta hidastui joulukuussa 2,3 prosenttiin. Rosstatin mukaan vähittäiskaupan määrä kasvoi yhteensä noin 5 % vuosien 2017 ja 2018 aikana pitkän supistumisen jälkeen.

Elintarvikkeiden myynnin määrä kasvoi viime vuonna 1,7 %. Vähittäiskaupan myyntimäärät ovat kasvaneet, vaikka kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ovatkin laskeneet ([viikkokatsaus 2019/06](#)). Osittain tätä voi selittää halvempien tuotteiden myynnin kasvu, mutta myös kotitalouksien selvästi kasvanut lainanotto. Kotitalouksien lainakanta kasvoi vuoden 2018 aikana 22 %, joskin suuri osa kasvusta tuli asuntolainoista ([viikkokatsaus 2019/07](#)).

Tammikuussa 2019 vähittäiskaupan määrän kasvua hidasti yleisen arvonlisäverokannan nosto 18:sta 20 prosenttiin. Niinpä tammikuussa vähittäiskaupan määrä lisääntyi 1,6 prosenttia, ja etenkin muiden kuin elintarvikkeiden myynnin kasvu hidastui merkittävästi 1,2 prosenttiin. Elintarvikkeiden arvonlisäveroprosentti säilyi ennallaan ja niiden myynnin kasvu kiihtyi hieman.

Venäjän vähittäiskaupan myynnin vuosimuutos

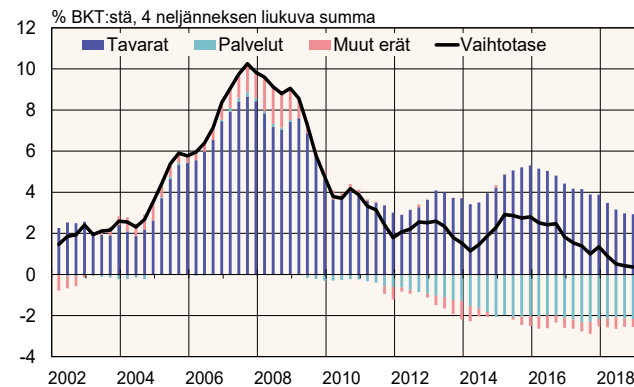
Lähde: Rosstat.

Kiina

Kiinan vaihtotaseen ylijäämä lähes katosi viime vuonna. Vaihtotaseen ylijäämä oli viime vuonna enää 0,4 % BKT:stä, kun se edellisenä vuonna oli 1,3 %. Rahassa mitattuna vuoden 2018 vaihtotaseen ylijäämä oli 50 mrd. dollaria, kun tavarakaupan ylijäämä oli noin 400 mrd. dollaria, palvelukaupan alijäämä noin 300 mrd. dollaria ja muiden erien alijäämä noin 50 mrd. dollaria.

Tavarakaupan ylijäämän pienenemisen ohella vaihtotaseen ylijäämää ovat kaventaneet ulkomaisten palveluiden lisääntyneet ostot. Etenkin matkailun myötä on virrannut paljon rahaa Kiinasta ulkomaille. Viime vuonna kiinalaisten ulkomaanmatkailuun käyttämät rahat olivat 240 mrd. dollaria suuremmat mitä ulkomaisten matkailijat toivat Kiinaan.

Kiinan vaihtotaseen kehitys, % BKT:stä

Lähteet: SAFE, Macrobond ja BOFIT

Kiinassa myönnettiin ennätysmäärä lainoja tammikuussa. Keskuspankin tilastojen mukaan juanmääräisten pankkilainojen kanta kasvoi tammikuussa 3 230 mrd. juanilla (480 mrd. USD) eli 13,4 % vuodentakaisesta. Pankkilainaus on tammikuussa tyypillisesti loppuvuotta huomattavasti suurempaa, ja tänä vuonna keskuspankki vielä kehotti liikepankkeja lainanannon ripeään kasvattamiseen.

Tammikuussa kotitalouksille myönnettyjen lainojen kanta kasvoi 990 mrd. juania, josta vajaa kolmannes oli lyhytaikaisia lainoja. Rahoitussektorin ulkopuolisille yrityksille ja valtionorganisaatioille myönnettyjen lainojen kanta kasvoi 2 580 mrd. juanilla. Tästä lähes puolet oli lyhytaikaisia lainoja ja mm. kauppaluototukseen käytettyä ns. bill financing-rahoitusta, mikä voi kertoa siitä, että rahoituksen kysyntä reaali-investointeja varten on suhteellisen heikkoa.

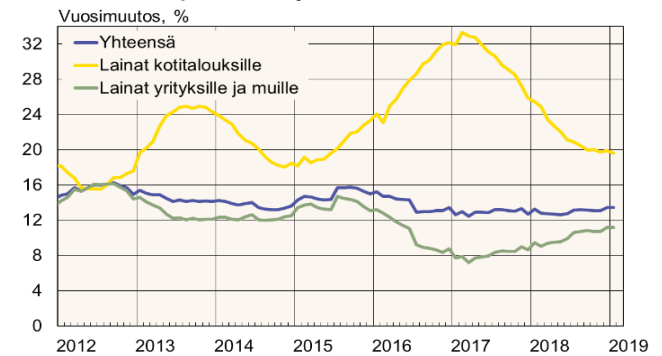
Keskuspankin ilmoittama pankkilainojen keskimääräinen vuosikorko oli syyskuun lopussa 5,9 %. Tammikuun lopussa juanmääräisten pankkilainojen kanta oli 139 530 mrd. juania (155 % BKT:stä). Tämä tarkoittaisi, että lainakannan korkokulut ovat noin 690 mrd. juania (100 mrd. USD) kuukaudessa, jos keskikorkoa sovelletaan koko lainakantaan. Yritys-

sektorin uusista lainoista suuren osan arvellaan menevän olemassa olevien lainojen lyhennyksiin ja korkokuluihin.

Pankkilainojen lisäksi yritykset hankkivat rahoitusta tammikuussa laskemalla liikkeelle joukkovelkakirjalainoja nettomääräisesti 500 mrd. juanilla ja varjopankkisektorin instrumenttien kautta 340 mrd. juanilla. Varjopankkisektorin instrumenttien kanta kääntyi kasvuun, mutta on yhä 10 % viime vuoden tammikuuta pienempi.

Juanmääräisten pankkitalletusten kanta kasvoi 7,6 % vuodentakaisesta. Kasvu on hidastunut parin vuoden ajan ja uudet talletukset vähenivät viime vuoden tammikuusta. Tammikuun lopussa juantalletusten kanta oli 180 790 mrd. juania (201 % BKT:stä).

Juanmääräisten pankkilainojen kannan kasvu

Lähteet: PBoC, CEIC ja BOFIT

Kiinan ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut jatkuvat. Viime viikolla (14.-15.2.) varapääministeri Liu He ja kauppaedustaja Robert Lighthizer valmistelivat Pekingissä yhteisymmärryspöytäkirjaa, joka voisi toimia pohjana presidenttien myöhemmin allekirjoittamalle kauppasopimukselle. Osapuolet vahvistivat edistystä tapahtuneen, mutta mitään konkreettisia tuloksia ei ole julkaistu. Neuvottelut ovat jatkuneet tällä viikolla Washingtonissa.

EU vahvistaa kiinalaisinvestointien seuranta. EU:n parlamentti hyväksyi 14.2. suurella enemmistöllä uudet säännöt, jotka vahvistavat kolmansien maiden yritysten EU-alueen strategisille sektoreille tekemien sijoitusten ennakkovalvontaa. Uudet säännöt tulevat voimaan lokakuussa 2020.

Uusi järjestelmä avaa komissiolle mahdollisuuden tutkia ja lausua näkemyksensä investoinneista, jotka tehdään kolmansista maista EU:n strategisille aloille. Tarkoituksena on varmistaa, että erityisesti ulkomaiset valtionyritykset eivät uhkaa EU:n keskeisiä intressejä kuten turvallisuutta ja yleistä järjestystä. Vaikka Kiinaa ei mainita nimellä, on kiinalaisten valtionyhtiöiden sijoitustoiminta aloitteen taustalla.

Komission uusista valtuuksista huolimatta päätösvalta investointien hyväksymisestä tai hylkäämisestä säilyy jäsenmailla. Uusi järjestelmä edellyttää nykyistä tehokkaampaa investointitietojen vaihtoa jäsenmaiden välillä, mutta se ei edellytä jokaiselta maalta omaa valvontamekanismia. Sellainen on kuitenkin jo noin puolella jäsenmaista.